

# РЕШЕНИЕ

№ 60227

гр. София, 08 ноември 2023 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, I НО, в публично заседание на двадесет и четвърти ноември през две хиляди двадесет и първа година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: МИНА ТОПУЗОВА  
ЧЛЕНОВЕ: РУЖЕНА КЕРАНОВА  
ТАТЯНА ГРОЗДАНОВА

при секретаря.....Марияна Петрова.....и в присъствието на прокурора.....Ивайло СИМОВ.....изслуша докладваното от Председателя касационно дело № 559 по описа за 2021 г.

Производството е образувано по касационни жалби на подсъдимия И. П. К. лично и от защитниците му адвокати С. Л. и В. К.; както и по касационни жалби на подсъдимия Б. М. А. лично и от защитниците му – адв. С. В. и М. А. (защитник на основание чл.91, ал.2 от НПК) срещу решение № 260071 от 16.04.2021г., постановено по внохд № 57/19г. на Пловдивски апелативен съд.

В жалбата на адв. Л. се релевират всички касационни основания по чл.348, ал.1 от НПК. Като съществено нарушение на процесуални правила се сочи, че присъдата е постановена в нарушение на изискванията на чл.116, ал.1 и чл.124 от НПК, тъй като се основава единствено на самопризнанието на подсъдимия и на показанията на свидетели, дадени при условията на чл.141 от НПК. Отправя се упрек към въззивния съд, че игнорирал обясненията на К., дадени в производството пред първата инстанция. Допуснатите нарушения на процесуални правила според защитника са довели и до нарушение на закона, който е приложен неправилно. Като явно несправедливо се счита и наложеното наказание предвид многобройните смекчаващи отговорността на подсъдимия обстоятелства и изтеклия значителен период от време от извършване на престъплението. При условията на алтернативност се предлага делото да се върне за ново разглеждане; да се приложи закон за по-леко наказуемо престъпление или се намали наложеното на К. наказание.

В жалбата на подсъдимия К.се сочи касационно основание по чл.348, ал.1, т.2 от НПК. Твърди се, че са допуснати нарушения на чл.13,14,107, 303, 304, 305 и 339, ал.2 от НПК, без да се сочат конкретни доводи. Поддържа се, че не е даден отговор на значителна част от възраженията на защитата, а на останалите е отговорено неубедително и недостатъчно аргументирано. На последно място се твърди, че не са изпълнени дадените от ВКС указания при предходното касационно разглеждане на делото.

В жалбата на адв. К. се сочат всички касационни основания по чл.348, ал.1 от НПК. Като съществени нарушения на процесуални правила се изтъква немотивирано и избирателно кредитиране на доказателства; отправя се упрек, че не била дадена вяра на дадените от подсъдимия обяснения пред първоинстанционния съд и че неправилно

въззивният съд се позовал на извън процесуални признания на подсъдимия. Твърди се, че във въззивното решение липсват съображения относно мотива за извършване на престъплението и оръжието с което е осъществено, както и за поръчителя. Наложено на подсъдимия наказание се твърди, че е явно несправедливо предвид изтеклия значителен период от време от осъществяване на деянието и актуалното здравословно състояние на К.. Алтернативно се настоява К. да бъде оправдан или се намали наложеното наказание при условията на чл.55 от НК. По преценка на касационния съд се предлага връщане на делото за ново разглеждане.

Пред касационния съд адв. К. поддържа жалбата както е подадена. Подсъдимият К. и защитникът адв. Л., редовно призовани, не се явяват в съдебното заседание.

В касационната жалба на М. А. – защитник по реда на чл. чл.91, ал.2 от НПК се релевират касационни основания по чл.348, ал.1, т.2 и т.3 от НПК, като при условията на алтернативност се предлага оправдаване на подсъдимия А. по повдигнатото му обвинение или връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд. Според защитника в нарушение на чл.339, ал.2 от НПК въззивният съд не е дал отговор на всички възражения на защитата, а тези на които избирателно се е спрял, са отхвърлени неубедително и недостатъчно аргументирано. Твърди се, че е проявена избирателност и тенденциозност при интерпретацията на свидетелските показания и изопачаване на инкорпорираните в тях факти, което според жалбоподателя сочи на допуснати процесуални нарушения по чл. 13, чл.14, чл. 107, ал.3 и чл.305, ал.3 от НПК, като се оспорва кредитирането от страна на съда на едни или други доказателства.

В жалбата на подсъдимия Б. А. се сочат всички касационни основания по чл.348, ал.1 от НПК. Като съществени нарушения на процесуални правила се сочи избирателност и тенденциозност при интерпретацията на доказателствата; незадоволителен отговор на доводите на защитата; нарушение на чл.31 от НПК; незаписване, промяна и дописване в ущърб на защитата; отхвърляне на доказателствени искания на защитата; липса на веществени доказателства; неправилен анализ на свидетелските показания; оспорване изводите на съда относно калибъра на гилзата и вида на употребеното оръжие; нарушение на презумпцията за невиновност и на правото на защита на подсъдимия; неизпълнение на указанията на ВКС. Относно останалите касационни основания не се излагат аргументи. При условията на алтернативност се настоява за оправдаване на подсъдимия А. или връщане на делото за ново разглеждане.

В жалбата на адв. С. В. – защитник на подсъдимия А., също се релевират всички касационни основания по чл. 348, ал.1 от НПК. Алтернативно се настоява за оправдаване на подсъдимия А. или за връщане на делото за ново разглеждане или за намаляване на наложеното на този подсъдим наказание. В подкрепа на заявеното касационно основание по чл.348, ал.1, т.2 от НПК се изтъква, че решението на въззивния съд се базира на доказателства, които не са събрани по предвидения в НПК ред като липсва обективен и всестранен анализ на доказателствата; не са допуснати поисканите от защитата фотограметрична и балистична експертизи и извършването на следствен експеримент. Наложено на подсъдимия наказание според защитника не съответства на обществената опасност на деянието и дееца, на отегчаващите и смекчаващите отговорността обстоятелства и не е отчетен значителният период от време от осъществяване на деянието и налагането на наказанието за него. Продължителността на производството според защитника е надхвърлила разумния срок за провеждането му, което е и предпоставка за намаляване на наложеното наказание. Относно заявеното касационно основание по чл.348, ал.1, т.1 от НПК не се излагат съображения.

Пред касационната инстанция жалбата се поддържа от адв. В. както е подадена. Подсъдимият А. представя лична защита и писмени бележки.

От частните обвинители С. Д. и П. Д. е постъпило писмено становище, в което се излагат доводи за неоснователност на жалбите. Същото становище се поддържа в заседанието на касационния съд от частните обвинители и техния повереник адв. К. Б..

Прокурорът от ВКП намира подадените жалби за неоснователни поради липса на визираните в тях касационни основания. Намира, че апелативният съд е обсъдил задълбочено всички събрани по делото доказателства, като е аргументирал становището си по признаците на деянието и правната му квалификация. Наложените наказания на подсъдимите счита за справедливи и отговарящи на целите на наказанието. Пледира за оставяне на въззивното решение в сила.

В последната си дума подсъдимият А. повтаря аргументите за допуснати от въззивния съд процесуални нарушения, като моли за оправдаване или връщане на делото за ново разглеждане.

Върховният касационен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е второ по ред.

С присъда № 64 от 14.07.2017г., постановена по нохд № 2213/15г. на Пловдивски окръжен съд, подсъдимият Б. М. А. е признат за виновен в това, че на 13.06.1999г. в гр. Пловдив, жилищен район „Тракия“, пред вх. Г на бл. 131, в съучастие – като извършител, с Е. Г. М. (починал на 03.02.2012г.) – като подбудител и с И.П. К. – като подбудител, умишлено го е склонил да извърши престъплението и като помагач – умишлено улеснил извършването му чрез разяснения, предумишлено и с користна цел е умъртвил Г. П. Д., поради което и на основание чл. 116, ал. 1, т. 7 и т. 9, вр. с чл. 115, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1, вр. чл. 54 от НК му е наложено наказание доживотен затвор при специален режим на изпълнение на наказанието.

Със същата присъда подсъдимият И. П. К. е признат за виновен в това, че на 13.06.1999 г. в гр. Пловдив, жилищен район „Тракия“, пред вх. Г на бл. 131, в съучастие с Б. М. А.. – като извършител и с Е. Г. М. (починал на 03.02.2012г.) – като подбудител, като подбудител – умишлено е склонил Б. А. да извърши престъпление, с користна цел предумишлено да умъртви Г. П. Д. и като помагач – умишлено е улеснил извършването му чрез разяснения, с користна цел предумишлено да умъртви Г. П. Д., поради което и на основание чл. 116, ал. 1, т. 7 и т. 9, вр. с чл. 115, вр. с чл. 20, ал. 3 и ал. 4, вр. с ал. 1, вр. чл. 54 от НК му е наложено наказание от петнадесет години и шест месеца лишаване от свобода при първоначален „строг“ режим на изпълнение на наказанието.

На основание чл.59, ал.1 от НК съдът е зачел предварителното задържане на подсъдимия.

Със същата присъда подсъдимите Б. М. А. и И.П. К. са осъдени да заплатят в полза на С. П. Д. и П. Г. Д. сумите от по 100 000 лв. за всеки от тях, като гражданският иск е отхвърлен до пълния му предявен размер като неоснователен.

С присъдата съдът се е разпоредил с веществените доказателства и възложил в тежест на подсъдимите заплащането на разноските по делото и ДТ върху уважения граждански иск.

По жалби на двамата подсъдими и жалба на частните обвинители с искане за увеличаване на наложените наказания по отношение на А. и К. е образувано внохд № 686/17г. на Пловдивски апелативен съд. С решение № 165 от 12.06.2018г. въззивният съд е изменил присъдата, като е намалил наказанията на двамата подсъдими - на Б. А. на двадесет години лишаване от свобода; на И. К. на седем години лишаване от свобода и

относно режима на изпълнение на наказанието на подсъдимия А., а в останалата част я потвърдил.

По протест на прокурор при апелативна прокуратура гр. Пловдив и жалба на частните обвинители за увеличаване на наказанията на подсъдимите и по жалби на защитниците на подсъдимите А. и К. е образувано к.д. № 922/18г. на ВКС, II н.о. С решение № 239 от 31.01.2019г. касационният съд е отменил решението по внохд № 686/17г. на Пловдивски апелативен съд и върнал делото за ново разглеждане от друг състав на съда поради допуснати съществени нарушения на процесуални правила при анализа и оценката на доказателствата. Дадени са указания за законосъобразно прилагане на процесуалния кодекс при преценката на допустимостта на доказателствените средства и за провеждане на въззивно съдебно следствие при необходимост.

След връщането на делото на въззивната инстанция е образувано внохд № 57/19г. на Пловдивски апелативен съд. С решение № 260071 от 16.04.2021г. въззивният съд е изменил присъдата, като оправдал подсъдимите да са действали в съучастие с Е. М. като подбудител, а в останалата част я потвърдил. На основание чл.59, ал.2 във вр. с ал.1 съдът е зачел предварителното задържане на подсъдимия И. К..

Върховният касационен съд, като обсъди доводите на страните и в пределите на чл. 347 ал.1 от НПК, намери следното:

По жалбата на подсъдимия Б. А. и защитници

1. Оплакванията за допуснати съществени нарушения на процесуални правила следва да се разгледат на първо място, доколкото правилното установяване на релевантните факти е от значение за приложението на закона.

Твърдението за наличие на съществено процесуално нарушение по чл.31 от НПК не може да бъде възприето. В съдебното заседание на апелативния съд, проведено на 26.06.2020г. е отбелязано, че в същото е участвала съдебен секретар Е. К., чието фамилно име съвпада с това на един от членовете на въззивния съдебен състав. В жалбата се твърди, че било „ноторно“ известно, че съдебният секретар К. и член-съдията Крачолов били роднини. Нормата на чл.30 от НПК изрично посочва, че в съдебното заседание не могат да участват като съдебни секретари лицата, за които са налице основанията по чл.29 от НПК. В чл.31 ал.2 от НПК е предвидена възможност за страните да отведат съдебния секретар, в случаите когато той не си е направил отвод, до началото на съдебното следствие, освен ако основанията не са им станали известни по-късно. В случая отвод на съдебния секретар не е бил поискан изобщо от подсъдимия А. или неговата защита, а твърдението за наличие на основания по чл.29, ал.1, т.8 от НПК по отношение на съдебния секретар е изложено за пръв път в касационната жалба. Доказателства или документи, че родствена връзка съществува не са налични по делото и не се сочат. Наред с това следва да се отбележи, че разпоредбата на чл.29, ал.1, т.8 от НПК е основание за отвод на съдебния секретар само при наличие на близко родство с член от състава на съда. Съгласно § 1 от Допълнителните разпоредби на НПК, близки роднини по смисъла на процесуалния кодекс са възходящите, низходящите, роднините по сребрена линия до четвърта степен, както и роднините по сватовство до трета степен. Посочване на характера на близкото родство по смисъла на посочената легална дефиниция липсва изобщо в касационната жалба, поради което твърдението за допуснато съществено нарушение на процесуалните правила по чл.29, ал.1, т.8 от НПК се явява неоснователно.

Тезата, че по делото има „незаписване, промяна и дописване в ущърб на защитата“ е неясно формулирана, доколкото не се сочи по кое от производствата и в

какъв акт е осъществено „дописването“. По внохд № 57/19г. на ПАС е била подадена молба от подсъдимия А. за поправка в протокола от съдебното заседание, проведено на 26.06.2020г. С разпореждане от 15.07.2020г. на съдебния състав искането на подсъдимия е напълно удовлетворено, като е допусната поправка в съдебния протокол според изложеното в молбата.

Не могат да бъдат споделени на следващо място съображенията за нарушаване на правото на защита на подсъдимия А. с отказ да бъдат допуснати комплексна съдебно – медицинска, балистична и фотограметрична експертиза, която да установи разстоянията от точката в пространството, където се е намирал пострадалият Д. до точките в пространството, където се е намирала намерената при огледа на местопроизшествието гилза и храста в градинката между входовете „Г“ и „Д“ на бл.131, за който да се измери височина и ширина, като се вземе предвид нивото на плоскостта върху която е стоял Д.; както и да се извърши следствен експеримент. Такива доказателствени искания са били направени от защитника на подсъдимия А., като в съдебното заседание на апелативния съд на 10.03.2020г. същите са били оставени без уважение по съображения, че поставените въпроси са намерили отговор в назначените по делото експертизи, а следствен експеримент е бил извършен на досъдебното производство с цел проверка на събраните доказателства. В допълнение следва да се отбележи, че за изтеклия период от време от извършване на деянието до настоящия момент от повече от двадесет години височината, ширината и състоянието на храста в градинката пред бл.131 несъмнено е претърпяла промяна, което налага извод за липса на достоверни изходни данни, върху които поисканите експертизи биха основали изводите си. Тезата за допуснато съществено нарушение на процесуални правила предвид отказ да бъдат допуснати доказателства, посочени в молба, приложена на л.1041, т.4 от внохд № 57/19г. се отнася до искане за назначаване на същата експертиза, посочена по - горе и провеждане на следствен експеримент, както и за изискване на документи от община гр. Съединение. От принципна гледна точка следва да се отбележи, че в практиката си ВКС многократно е утвърдил разбирането, че съдът не е задължен да уважи всички доказателствени искания на страните, а само онези от тях, отнасящи се до обстоятелствата по чл.102 от НПК (в същия смисъл р. № 520/07.01.1999г. по н.д. № 372/98г. на I н.о.; р. № 145/08.07.2019г. по н.д. № 534/19г. на II н.о.; р. № 9/02.07.2019г. по н.д. № 993/18г. на III н.о.; р. № 233/11.12.2018г. по н.д. № 869/18г. на I н.о. и др.), поради което не може да се приеме, че с отказа на съда да изиска документи, отнасящи се до фирми на починалия М. и негови родственици е нарушено правото на защита на А., още повече, че с въззивното решение подсъдимият е оправдан да е действал в съучастие с М..

Възражението, че версията за съпричастност на други лица при извършване на деянието била неоснователно отхвърлена от въззивния съд предвид депозираните от св. А. М. показания, не може да бъде споделено. На л.24 гръб от решението не са коментирани показанията на св. М., както се твърди в жалбата, а са изложени аргументи по възраженията на подсъдимия А., че съдът не изследвал евентуалното съучастие на св. Г. Т. и оставил да изтече давността за наказателното му преследване. Както правилно е посочено в мотивите на решението, съдът е задължен да събира и проверява доказателства в рамките на повдигнатото обвинение, като не би могъл да провежда същинско разследване по отношение на лица, непосочени в обвинителния акт. Показанията на св. М., депозираните на л.24, т.1 и л. 64, т.4 от ДП и приобщени към доказателствената съвкупност чрез прочитането им в рамките на съдебното следствие по внохд № 2213/15г., са коментирани на л.150 гръб от решението. Следва да се отбележи, че от показанията на св. М. не следва извод за причастност на други лица към деянието.

Според цитираните показания между преминаването на трите лица, които свидетелят забелязал, до произвеждането на изстрела от огнестрелно оръжие, е минало време от повече от десет минути, за което време пострадалият би могъл да се прибере безпрепятствено в дома си. Обстоятелството, че е произведен един изстрел, с който Д. е умъртвен, обективно изключва възможността при извършване на деянието да е участвал повече от един стрелец.

Заявеното в жалбата на подсъдимия А., че са предявени само две от веществените доказателства не може да бъде възприето. С определение по нохд № 2213/15г. от 13.07.2017г., постановено на основание чл.284 от НПК, на страните са били предявени веществените доказателства по делото, както и ВДС от приложените специални разузнавателни средства. В приложението на обвинителния акт е отразено, че веществените доказателства – гилза калибър 7.62мм; части от куршум калибър 7.62мм и част от зъболекарско борче се намират на съхранение в НИКК МВР гр.София. В рамките на проведеното въззивно съдебно следствие по внохд № 57/19г. на Пловдивски апелативен съд са изискани посочените по-горе веществени доказателства. В съдебното заседание на апелативния съд, проведено на 26.06.2020г., гилзата и двете части от куршум са били предявени на страните. С писмо изх.№ 196000-1230 от 26.06.2019г. съдът бил уведомен, че част от зъболекарско борче не се съхранява в МВР – НИКК. Непредявяването на последното веществено доказателство представлява процесуално нарушение, което обаче е неотстранимо, тъй като вещественото доказателство е изгубено. Вън от съмнение обаче е, че то е съществувало, за което са налице доказателства в досъдебното производство. Металното парче с цилиндрична форма с диаметър Ф около 2мм е извадено при аутопсията на тялото на Г. Д. и предадено на разследващия. Същото е било обект на изследване от балистична експертиза протокол № 344 от 07.07.1999г., която е дала заключение, че то представлява връх на зъболекарско „борче“, вероятно използвано за механично заличаване на маркировката на дъното на гилзата и разпробиване на обвивката на куршума, при което действие върхът се счупва и остава в сърцевината на куршума. В приложението към експертизата фотоалбум парчето метал е и съответно фотографирано. Заключение на експертизата е изслушано и прието в съдебното заседание на окръжния съд на 28.06.2016г. Предвид изложеното се налага извод, че липсата на това веществено доказателство към момента на разглеждане на делото във въззивната инстанция не представлява основание то да бъде изключено при преценката на доказателствения материал, още повече, че изводите на апелативния съд по фактите се основават и на други събрани по делото доказателства. Възражението, че дрехите на пострадалия не са изследвани за дактилоскопни следи и ДНК, с което е нарушено правото на защита на подсъдимия А., не може да бъде възприето. Бялата памучна тениска, с която е бил облечен пострадалият, е била обект на балистична експертиза, извършена в НИКК МВР гр. София. При изискване на това веществено доказателство от водещия разследването, с писмо от 13.12.2013г. на НИКК било отговорено, че вещественото доказателство е върнато на 23.06.1999г., като връщането не било отразено в сектор КП и местонахождението му е неизвестно. В приложението към обвинителния акт дрехите на пострадалия не са посочени и приложени като веществени доказателства, поради което упрекът, че не били подложени на изследване, е неоснователен.

На л.136 от въззивното решение е коментирано заключението на назначената от първоинстанционния съд балистична експертиза относно възможността пистолет ТТ да бъде преработен по начин, че с него да се изстрелват боеприпаси калибър 7.65мм, която възможност е отхвърлена от експертите. На л.42 от решението апелативният съд е

изложил съображения, че оръжието, иззето от дома на родителите на св. Ш., не е оръжието, с което е осъществено престъплението. В тази връзка твърдението в жалбата на подсъдимия А., че било налице противоречие в мотивите на въззивния съд е изцяло спекулативно. Съгласно заключението на балистичната експертиза № 344 от 07.07.1999г., намерената на местопроизшествието гилза е от стандартен патрон калибър 7.62 мм, образец 1930 -1933г. Със същия калибър и образец са частите от куршум, намерени при аутопсията на пострадалия. Това заключение е възприето от апелативния съд и е залегнало в изводите му от фактическа страна. На л.137 от решението въззивният съд убедително е оборил възраженията на подсъдимия, че е възможно гилзата да е останала при стрелба от живущи в блока. Изложил е доводи за невъзможност гилзата да се озове на това място при стрелба от терасите с оглед констатациите в протокола за оглед на местопроизшествие. Взел е предвид показанията на св. К., че изстрелът е бил единствен, след което стрелецът незабавно е избягал, при което не е имал възможност да прибере гилзата, както и пълното съвпадение между калибъра и образца както на гилзата, така и на частите от куршум, извадени от тялото на пострадалия.

Твърдението, че показанията на свидетелите с тайна самоличност 001 и 011 не са събрани по надлежния процесуален ред е неоснователно. Във връзка с направените в тази насока възражения от защитата и предвид дадените от ВКС указания в предходното касационно решение, в мотивите на въззивния съд са изложени подробни съображения относно допустимостта като гласни доказателствени средства на показанията на свидетелите с тайна самоличност. Наведените аргументи, че критериите за прилагането на института по чл.123, ал.2, т.2 от НПК са били спазени от прокурора предвид вида и тежестта на престъплението, принадлежността на подсъдимия А. към организиран престъпен кръг, достъпът му до арсенал от незаконно притежавани оръжия и осъждането му за държане на оръжие без надлежно разрешение, се споделят и от настоящия касационен състав и не е необходимо да бъдат повтаряни. Цитираните от апелативния съд решения на ЕСПЧ по делата Доорсън срещу Холандия и Кок срещу Холандия, които обвързват наличието на опасността за свидетелите с вида и тежестта на престъплението, личността на извършителя и конкретните обстоятелства по делото, налагат извод, че предприемането на мерки за защита на свидетелите чрез скриване на самоличността им съответстват и на наднационалния стандарт, изводим от практиката на ЕСПЧ. В мотивите на решението е цитирана и практика на ЕСПЧ по делото Саркизов и други срещу България. В решението по посоченото дело съдът в Страсбург е приел, че липсва нарушение на чл.6 от ЕКЗПЧОС в случай, когато анонимни свидетели са били разпитани пред съдия и веднага след разпита е била предоставена възможност на жалбоподателя и неговите адвокати да задават въпроси на свидетелите и да поставят под съмнение достоверността на техните показания. В конкретния случай подсъдимите и техните защитници са се запознали с всички протоколи за разпит на анонимните свидетели и протоколите за извършени разпознавания с участието на последните ( л.128 –л.229, т.3 от ДП), като не са се възползвали от правото си да поставят писмено въпроси. Свидетелите с тайна самоличност са били разпитани от съдебния състав по нохд № 2213/15г., като на подсъдимите и техните защитници е била предоставена възможност да зададат въпросите си, която е и реализирана. Дадените от свидетелите отговори на въпросите на защитата са съответно отразени в протоколите от съдебни заседания от 07.04.2016г. за свидетел 011(л.379,т.2) и от 16.05.2016г. за свидетел 001(л.419 гръб, т.2). В рамките на въззивното съдебно следствие е изяснено обстоятелството, че свидетел 001 е разпитаният и като явен такъв М. Г.. С определения на въззивния съд от 10.03.2020г. е отменена защитата на свидетел 001 предвид настъпилата смърт на М. Г. и със съгласие

на страните, на основание чл.282, ал.1, т.4 от НПК са прочетени показанията на последния, дадени на досъдебното производство, като свидетел 001. Предвид изложеното се налага извод, че показанията на свидетелите с тайна самоличност са годно доказателствено средство и преценката на същите в съвкупност с останалите доказателства не сочи на допуснато нарушение на процесуални правила, както се твърди от защитата на подсъдимия А..

Неоснователни на следващо място са твърденията за неизпълнение на указанията на ВКС, дадени с отменителното решение. Съгласно дадените указания на предходната касационна инстанция, въззивният съд е изключил от доказателствата частта от показанията на св. Ш. относно оръжието с което е осъществено престъплението (л.135 от мотивите); изложил е съображения поради които е отхвърлена възможността поръчители на убийството да са били А. Г., Д. Т. или С.У., за които не е бил налице никакъв мотив, както и относно липсата на доказателства за посочения като поръчител в обвинителния акт Е. Ма. (л.171 – л.172 от мотивите); провел е разпит като свидетел на Г. Т. чрез видеоконферентна връзка в рамките на въззивното съдебно следствие; изключил е от доказателствената съвкупност обясненията на подсъдимия К. пред съдия в частта им отнасяща се до дейността на подсъдимия А. предвид обстоятелството, че за разпита на К. пред съдия на досъдебното производство не са били призовани Б. А., който е имал качеството на обвиняем и негов защитник; изключил е по същата причина обясненията на св. Ш. от досъдебното производство и го е разпитал в качеството на свидетел (л.122, т.1 от внохд № 57/19г.); отменил е защитата на анонимен свидетел 001, идентифициран като М. Г., поради смъртта му, като дадените от него показания са били надлежно приобщени към доказателствата по делото чрез прочитането им. Не може в тази връзка да се възприеме и твърдението, че не било спазено указанието показанията на св. Ш. да бъдат подложени на внимателен анализ. Това е сторено на л.139 – л.148 от въззивното решение, като е даден отговор на възраженията на защитата относно липса на достоверност, правдоподобност, за противоречие с други гласни доказателствени средства и „оговор“.

Анализът на събрания доказателствен материал е извършен от апелативния съд задълбочено, изложени са аргументи кои от доказателствата са кредитирани и по какви съображения и на кои не е дадена вяра, за което също са изложени мотиви. Изразеното несъгласие с мотивите на съда по отношение на възприетите от съда като достоверни показания на свидетелите със скрита самоличност и св. Ш. и отхвърлянето на показанията на свидетелите С. и С. няма как да бъде обсъдено от касационния съд. В компетентността на касационната инстанция е да извърши проверка на формалната правилност на вътрешното съдийско убеждение, докато правилността му по същество е извън обхвата на касационния контрол, тъй като необосноваността не е касационно основание.

Доводите за допуснато съществено нарушение на процесуални правила от въззивния съд, който не дал задълбочен и задоволителен отговор на възраженията на защитата не са подкрепени с конкретни аргументи, поради което касационният съд няма как да им даде отговор.

Тезата в жалбата, че от събраните доказателства с характер на косвени била възможна многовариантност на изводите относно авторството на деянието, не може да бъде споделена. Както правилно е отбелязано във въззивното решение, съвкупната преценка на множеството косвени доказателства позволяват изграждането на единствено възможен извод, че подсъдимият Б. А. е осъществил инкриминираното в обвинителния акт деяние. Този извод следва от показанията на свидетелите със скрита



самоличност, съдържащи сведения за: поръчаното убийство на Д., поръчителя на убийството, посредничеството на К., извънпроцесуални изявления на А., че е извършил убийството на митничаря, че с платената за убийството сума 15 000 – 20 000 лв. си купил апартамент. Показанията на свидетелите със скрита самоличност са подкрепени и от други събрани по делото доказателства - показанията на св. Ш., който закарал А., изчакал го пред блока на Д. и видял носеното от подсъдимия огнестрелно оръжие, възприел състоянието на подсъдимия след произвеждането на изстрела и се подчинил на нареждането му да напуснат мястото незабавно; показанията на живущия на същия адрес свидетел М., че автомобилът на Ш. се е намирал на паркинга пред блока на Д. преди произвеждането на изстрела; показанията на свидетелката Г. А. от която подсъдимият А. закупил жилище на ул. „Ландос“ № 24 за майка си С. К., което заплатил в брой; направените справки в Агенцията по вписванията, в банковите институции в страната и ТД на НАП гр. Пловдив установяващи липса на източник за получаване на доходи от трудови правоотношения, банкови сметки, влогове и покупки - продажби на недвижими имоти или моторни превозни средства, които да обяснят произхода на сумата от 13 000лв., платени от подсъдимия на св. А. за жилището; показанията на св. С., че подсъдимият А. посещавал зъботехника К., в лабораторията на когото „дупчел“ патрони, кореспондиращи на заключенията на съдебно - медицинската експертиза на труп и на балистичните експертизи по делото, установяващи, че намерената в тялото на пострадалия част от зъболекарско „борче“ е служела именно за заличаване маркировката на дъното на гилзата и разпробиване на обвивката на куршума, причинил смъртта на пострадалия.

Предвид всичко изложено касационната инстанция намира, че фактическите обстоятелства по делото са установени след анализ на наличния доказателствен материал. Не са допуснати нарушения на процесуални правила, свързани с игнориране или превратно тълкуване на доказателствата. В мотивите си въззивният съд е посочил кои от доказателствата кредитира и по какви съображения, което гарантира формалната правилност на вътрешното съдийско убеждение. Липсват и такива нарушения свързани с ограничаване или нарушаване на правото на защита. С оглед изложеното оплакването за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила е лишено от основание.

2. Заявеното в жалбата на подсъдимия Б. А. касационно основание по чл.348, ал.1, т.1 от НПК не е подкрепено с конкретни съображения на които касационният съд да даде отговор.

3. Оплакването в жалбата на адв. В. за явна несправедливост на наложеното наказание е основателно.

При определянето на наказанието на подсъдимия А. инстанционните съдилища са констатирани наличието само на отегчаващи отговорността му обстоятелства, като са приели, че подсъдимият не може да се поправи и превъзпита, което е послужило и като основание на същия да се наложи наказание доживотен затвор. Нормата на чл.38а, ал.2 от НК предвижда налагането на доживотен затвор, когато извършеното престъпление е изключително тежко. В НК няма легална дефиниция за изключително тежко престъпление, но както правилно е отбелязал апелативният съд, доктрината и съдебната практика са извели като критерии степен на обществена опасност на деянието, по - висока в сравнение с престъпленията от същия вид и многобройност или изключителност на отегчаващите отговорността на дееца обстоятелства. Правилно при определяне на наказанието като отегчаващи отговорността на подсъдимия А. обстоятелства са отчетени предходните му осъждания и лошите му характеристични данни. От принципна гледна точка невлязла в сила присъда по друго дело не би могла да

се приеме като отегчаващо обстоятелство, тъй като до влизането в сила на окончателния съдебен акт, по отношение на подсъдимото лице действа презумпцията за невинност. Неправилно от страна на въззивния съд като отегчаващо отговорността обстоятелство е отчетено приемането на поръчката от страна на подсъдимия А., извън правната квалификация по т.9 на чл.116, ал.1 от НК. Вярно е, че не всяко предумишлено убийство е поръчково, но обратната хипотеза е невярна. При наличие на приета „поръчка“ за извършване на убийство, то не може да е друго освен предумишлено, тъй като за осъществяването му деецът следва да е взел решението да извърши престъплението предварително, след обсъждане на мотивите „за“ и против“ (ППВС № 2/57г.); да е осъществил и предварителна подготовка по намиране на оръжие, проучване на навиците на жертвата и съставяне на план за действие, каквито обстоятелства са установени и в настоящото дело. Тъй като предумисълът в случая е част от квалификацията на престъплението, не може да бъде отчитан и като отегчаващо отговорността обстоятелство. Наличието на повече от един квалифициращ признак може да бъде отегчаващо отговорността обстоятелство, но не представлява белег за изключителна тежест на престъплението. Да се приеме противното би означавало, че във всички случаи на повече от едно квалифициращо обстоятелство по чл.116, ал.1 от НК следва да се налага наказание доживотен затвор. Общественият отзвук от случилото се в националните медии е обстоятелство, настъпило след извършване на престъплението и не се обхваща от умисъла на дееца преди осъществяването му, още повече, че самият въззивен съд е приел за установено, че подсъдимият А. е изразил учудване пред един от свидетелите със скрита самоличност за широкото медийно отразяване на случая, поради което и това обстоятелство е неправилно отчетено като отегчаващо. Фактът, че подсъдимият се снабдил с огнестрелното оръжие от черния пазар и че нямал разрешение за носенето му не се отразява върху тежестта на престъплението и няма отношение към индивидуализацията на наказанието, тъй като подсъдимият би понесъл същата отговорност при извършване на престъплението със законно притежавано оръжие. На последно място обстоятелството, че А. не е бил провокиран от пострадалия е правно ирелевантно при наличието на предварително формиран умисъл за умъртвяването на последния при наличието и на користна цел. Формираната ценностна система на подсъдимия и отношението му към извършеното са все данни, характеризиращи личността му, които веднъж вече са били взети предвид при определяне на наказанието.

Предвид изложеното касационният съд счита, че осъщественото от подсъдимия А. престъпление не разкрива белезите на изключителна тежест по смисъла на чл.38 а от НК, в сравнение с престъпленията от същия вид, доколкото пострадалият е бил умъртвен с единствен изстрел от огнестрелно оръжие. Отегчаващите отговорността на подсъдимия А. обстоятелства не са нито изключителни, нито многобройни. Наред с това следва да се отбележи, че инстанционните съдилища не са отчели като смекчаващо отговорността обстоятелство изтеклия времеви период от извършване на деянието до налагането на наказанието за него, който доближава границата на абсолютната погасителна давност за наказателно преследване. В този смисъл доводите в жалбата на адв. В., че разумният срок за провеждане на производството е надхвърлен, са основателни. Критериите за разумност на срока за провеждане на производството, изводими от практиката на ЕСПЧ, са сложност на делото, поведение на жалбоподателя и поведение на компетентните органи. Вън от съмнение е, че делото е с голям фактически обем и правна сложност. Исканията на подсъдимия за събиране на доказателства и обжалването на постановените от съдилищата актове не могат да се отчитат като неправомерно поведение, целящо забавяне на производството, тъй като те са израз на

упражняване правото му на защита. Обстоятелството, че не е спазен залегналият в чл.6, ал.1 от ЕКЗПЧОС принцип за разглеждане на делото в разумен срок, е смекчаващо по своя характер и следва да се отчете при индивидуализацията на наказанието. Посоченото единствено смекчаващо отговорността обстоятелство не е от естество да повлияе върху тежестта на останалите, установени от въззивния съд отегчаващи отговорността обстоятелства, което обуславя налагането на наказание лишаване от свобода в максималния предвиден размер по първата алтернатива на чл.116, ал.1 от НК. По изложените съображения касационният съд намери, че наложеното на подсъдимия Б. А. наказание следва да се намали от доживотен затвор на двадесет години лишаване от свобода, в какъвто смисъл следва да се измени постановеното въззивно решение.

По жалбата на подсъдимия И. К. и защитници

1. В жалбата на подсъдимия К. се излагат аналогични доводи за неизпълнение на указанията на ВКС в предходното решение, които настоящият касационен състав намери за неоснователни поради изложените по - горе съображения. Декларативно и без конкретни доводи се твърди, че не е отговорено на възраженията на защитата, поради което на това твърдение не може да бъде даден отговор от касационния съд. Относно заявеното несъгласие с фактическите изводи във въззивното решение на л.249 – л.255 настоящата инстанция е затруднена да изложи доводи, доколкото решението на апелативния съд съдържа 196 листа.

Невярно е твърдението, че съдът не е обсъдил версиите за възможен поръчител на убийството, като на л.63 – л.67 от решението е отхвърлил аргументирано обясненията на К. относно поръчителството от страна на М., кредитирайки напълно показанията на свидетелите Б., Т. и З. относно обстоятелството, че К. не е имал никакво отношение към дейността на фирмата на М., а последният не е имал конфликти с пострадалия Д., който му помагал при транспортирането на желяза за Турция. На л.171 от решението е проверена и отхвърлена версията за мотив или съпричастност на С.У., А.Г. и Д. Т., за което съдът е взел предвид показанията на посочените свидетели и на свидетелите Г. Т., Р. Д. и П. П.. Доводите, че обясненията на К. от досъдебното производство са ползвани като доказателство срещу Б. А. е невярно, тъй като апелативният съд изрично ги е изключил в тази им част от доказателствата по делото, в изпълнение на указанията на касационния съд. Твърдението за избирателно кредитиране на доказателствени източници не е подкрепено с конкретни аргументи, поради което няма как да му бъде даден отговор. Съображенията за липсващи веществени доказателства и непредявяване на дрехите на пострадалия са идентични с изложените в жалбата на подсъдимия Б. А. и на тях бе даден отговор по- горе.

Аргументите в жалбата на адв. Л., че присъдата и решението не могат да се основават само на обяснения на обвиняемия и на показания на свидетели с тайна самоличност се споделят от принципна гледна точка от настоящия касационен състав. Разпоредбите на чл.116, ал.1 от НПК и чл.124 от НПК въвеждат самостоятелно обособени законови забрани за постановяване на осъдителна присъда единствено на самопризнанието на обвиняемия и на показанията на свидетели, дадени при условията на чл.141 от НПК. Принципната невъзможност за осъждане въз основа на съвкупност от доказателства, събрани както поотделно, така и чрез комбинация между посочените гласни доказателствени средства, произтича не от изрично регламентирана в НПК забрана, а от стандартите за справедлив процес по чл. 6 от ЕКЗПЧОС. В настоящия казус ВКС не констатира нарушения на изискването за справедливо разглеждане на делото, макар осъдителната присъда срещу подсъдимия К. и да е основана на негови обяснения и на показания на анонимни свидетели. Това е така, тъй като са налице и

други, подкрепящи обвинението доказателства. От показанията на св. Й. се установяват близките отношения на пострадалия Д. със св. Г. Т. и оказваните от митничаря „услуги“ на фирмата на Т. във връзка с износа на митницата, както и влошените им впоследствие отношения, които показания кореспондират и с тези на свидетелите Г., Д. и Д.. В същата посока са ценени и показанията на св. К. З., който знаел от пострадалия, че последният ходел по границата да помага, за да се прекарва стоката на Т., с оглед наличната към онзи момент забрана за износ на олио. Показанията на анонимните свидетели 001 и 011 относно поръчителя в лицето на Г. Т., относно посредничеството на К. и че той е платил на А. кореспондират и с обясненията на К., който не е отрекъл последното обстоятелство. От показанията на св. К.З. от досъдебното производство, приобщени по реда на чл.371,т.1 от НПК, се установява, че преди убийството К. не разполагал със средства, но след около половин до една година след убийството на Д. демонстрирал, че разполага с доста средства и давал назаем пари срещу лихва. Според същия свидетел през есента на 1999г. или 2000г. Г. Т. „Г.“ станал председател на общинския съвет в гр. Съединение и дал пазара в града на концесия на К. „за смешни пари“. Последното заявено от свидетеля обстоятелство се потвърждава от приложения на л.118, т.6 от ДП договор за концесия на пазара за плодове и зеленчуци в гр. Съединение в полза на подсъдимия К. и допълнително споразумение за прехвърляне на концесията на Ц. К. – съпруга на К. към онзи момент. Наличен по делото е и нотариално заверен договор за заем от 13.11.2009г., (л.53, т.5 от ДП) в полза на К. за 200 000 евро, предоставени от св. С. У., с източник средства на фирма „Г.“, които все още са дължими съгласно показанията на свидетелите С. У., М. Н.- А. и Г. Т., които въззивният съд е кредитирал.

Отразеното на л.53 от мотивите на решението заключение на трасологическа и балистична експертиза се отнася до иззета метална част – ударник за пистолет „Макаров“ от жилище на ул.“Л.“ № 24, ползвано от подсъдимия А.. Никъде в мотивите на въззивния съд не е упоменато, че убийството е било извършено с такъв модел пистолет, поради което тезата за неяснота и противоречие относно вида и модела на употребеното оръжие е несъстоятелна. Кредитираните от въззивния съд показания на свидетелите със скрита самоличност, че К. е търсел извършител на престъплението по поръчение на неговия „бос“, в достатъчна степен обосновават мотива на този подсъдим. Твърдението в жалбата на защитника адв. К. за липса на мотиви се свежда до коментар на изводите на апелативния съд, които се определят като неясни, немотивирани и необясними без да се сочат конкретни съображения, на които касационният съд да даде отговор. Неоснователен и доводът за избирателно кредитиране на обясненията на К.. При наличието на противоречие в доказателствените източници съдът следва да изложи аргументи кои от тях кредитира и по какви съображения, което е и сторено във въззивното решение. Тезата, че полицейският служител К. е оказвал въздействие върху подсъдимия К. да даде обяснения срещу изменение на мярката му за неотклонение е обсъдена на л.60-л.61 от мотивите на въззивното решение и убедително отхвърлена от въззивната инстанция. Доводите на апелативния съд, че към онзи момент подсъдимият имал трима защитници, в присъствието на които е давал уличаващите го обяснения, поддържал е същите в продължение на три години и ги оспорил едва пред първоинстанционния съд, което не сочи на оказан натиск, се споделят и от касационната инстанция.

С оглед изложеното липсва касационно основание по чл.348, ал.1, т.2 от НПК.

2. Доводите за неправилно приложение на закона в жалбата на адв. Л. се свързват с отказа на въззивния съд да възприеме тезата за ексцес на умисъла, изводима от обясненията на подсъдимия К. – че е дал парите на А., за да се „сплаши“ Д.. На л.73 –

л.74 от въззивното решение апелативният съд е изложил аргументи, поради което по отношение на това обстоятелство е дал вяра на показанията на свидетел 001 – М. Г., че К. търсел човек, който да убие митничар по поръчение на неговия „бос“. Времевият период от предаването на парите на подсъдимия А. до извършването на убийството, според обясненията на К., не сочи да е била налице темпорална възможност за „притискане“ на Д., а и по делото липсват доказателства подсъдимият А. да е предприемал действия в тази насока. Както вече бе посочено по-горе, за изводите си от фактическа страна апелативният съд е отчетел противоречието в гласните доказателствени средства, като е изложил и доводи кои от тях кредитира и по какви съображения. Касационният съд не може да установява нови фактически положения, поради което при наличие на спазени процесуални правила при събирането и анализа на доказателствата от страна на въззивния съд, следва да се произнесе по приложението на закона в рамките на приетите за установени факти. Според приетата от въззивния съд фактическа обстановка, подсъдимият К. е дал паричните средства за убийството на пострадалия, което изключва версията за експес на умисъла, поради което с осъждането му за престъпление по чл.116 ал. 1, т. 7 и т. 9, вр. с чл. 115, вр. с чл. 20, ал. 3 и ал. 4, вр. с ал. 1 от НК, законът е приложен правилно.

3. Оплакването за явна несправедливост на наложеното на подсъдимия И. К. наказание в жалбите на защитниците адвокати Л. и К. се явява основателно. Неправилно инстанционните съдилища са приели като отегчаващи отговорността на този подсъдим обстоятелства проявена престъпна упоритост чрез подбудителство и помагачество и укрепване на решението на подсъдимия А. да извърши убийството чрез предоставяне на парична сума. От принципна гледна точка осъществяването на две от формите на съучастие в умишлено убийство не може да бъде окачествено като престъпна упоритост, доколкото се касае до едно престъпление, при това предмет на разглеждане в настоящото производство. Предаването на паричната сума на подсъдимия А. е осъществено след като последният се е съгласил да извърши престъплението, поради което не може да се отчете като отегчаващо отговорността обстоятелство. Коректно инстанционните съдилища са приели за смекчаващи отговорността на подсъдимия К. чистото съдебно минало, положителни характеристични данни и семейно положение. Не е било взето предвид обаче като смекчаващо отговорността обстоятелство влошеното здравословно състояние на подсъдимия. За това обстоятелство по делото е приложена изобилна медицинска документация, а пред касационния съд бе представена епикриза от МЦ при затвора Пловдив, удостоверяваща прекаран от подсъдимия долен миокарден инфаркт, предсърдно мъждене и предсърдно трептене, сочещи на постоянен риск за живота и здравето му в условията на затвора. По отношение на подсъдимия К. е налице и друго смекчаващо отговорността му обстоятелство – изтеклият период от извършване на престъплението до налагането на наказанието за него, за което забавяне на производството подсъдимият няма принос. Липсата на отегчаващи отговорността обстоятелства от една страна и наличието на множество смекчаващи такива от друга, обуславят намаляване на наложеното на подсъдимия К. наказание при условията на чл.55, ал.1, т.1 от НК на осем години лишаване от свобода.

4. В жалбата на адв. Л. е оспорено решението на апелативния съд, с което е потвърдена присъдата на окръжния съд в гражданско-осъдителната ѝ част. Твърди се, че присъденото обезщетение по гражданските иски е недоказано по размер. Конкретни съображения в тази връзка, на които касационният съд да даде отговор, не са наведени.

Предвид изложеното и на основание чл.354, ал.2, т.1 и чл.354, ал.1, т.1 от НПК, ВКС, ІНО

### **РЕШИ:**

**ИЗМЕНЯ** решение № 260071 от 16.04.2021г., постановено по внохд № 57/19г. на Пловдивски апелативен съд, като намалява наложеното на подсъдимия Б. М. А. наказание от доживотен затвор на двадесет години лишаване от свобода, като на основание чл.57, ал.1, т.2, б.“а“ от ЗИНЗС определя първоначален „строг“ режим на изпълнение на наказанието.

На основание чл. 59, ал.1 от НК приспада при изпълнение на наказанието лишаване от свобода на подсъдимия А. времето през което спрямо него се е изпълнявала мярка за неотклонение „задържане под стража“ от 15.05.2014г. до влизане на присъдата в сила.

**ИЗМЕНЯ** решение № 260071 от 16.04.2021г., постановено по внохд № 57/19г. на Пловдивски апелативен съд, като намалява наложеното на подсъдимия И. П. К. наказание от петнадесет години и шест месеца лишаване от свобода на осем години лишаване от свобода, като на основание чл.57, ал.3 във вр. с ал.1, т.2 от ЗИНЗС определя първоначален „общ“ режим на изпълнение на наказанието.

На основание чл.59, ал.1 от НК приспада при изпълнение на наказанието лишаване от свобода на подсъдимия К. времето през което спрямо него се е изпълнявала мярка за неотклонение „задържане под стража“ от 27.05.2014г. до 30.03.2015г. и от 14.07.2017г. до 24.11.2021г. и времето, когато е бил с мярка за неотклонение „домашен арест“ от 31.03.2015г. до 07.07.2015г. и от 24.11.2021г. до 17.07.2023г.

**ОСТАВЯ** в сила решението в останалата му част.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: